

Tilkendegivelse fra alle Sider af, at vi her stode og fremdeles staa over for en virkelig Samfundsopgave, som man ikke kan lægge til Side eller slyde fra sig, og over for hvilken man ikke tør unddrage sig fra at bringe selv betydelige Ofre. Smidlertid var det jo saa overmaade let at faa den Tanke, der laa i dette Lovforslag, stillet hen som noget ubetydeligt og uvæsentligt og at faa Folk til at rynke paa Næsen ad disse to Stepper Land Høvejord. Den Stemning, man saaledes rejste derimod, maatte ganske naturligt komme til foreløbig at kvæle Sagen, thi det er jo en Selvfølge, at naar der iblandt de paagældende, hvem en saadan Sag særlig skulde komme til gode, rejstes Uvilje derimod, er Sagen for saa vidt paa Forhaand umuliggjort. Det gik altsaa forholdsvis let for dem, som mente, at det var rigtigt at faa dette Forsøg til at strande. Der har saa i de mellemiggende Aar været en ret betydelig Jamlen med Hensyn til, i hvilket Spor man skulde genoptage denne Sag, og et ganske naturligt Udslag af denne Jamlen var det, at man i 1894 gik til Beslutningen om at nedsætte en Kommission, som skulde overveje Spørgsmaalet og derefter træffe sine Forholdsregler og anvise den Vej, som vi fremtidig skulde følge. Denne Kommission blev ret talrig, og allerede det store Antal af Medlemmer viste noksom, at Lovgivningsmagten erkendte denne Opgaves store Betydning. Den blev sammensat af 12 Medlemmer, valgte af Ministeriet, og 5, valgte af hver af Rigsdagens Afdelinger. Der var i denne Kommission Repræsentanter for de forskellige Samfundsklasser, som havde med denne Sag at gøre. Det vakte maaste straks nogen Andren, at der iblandt de 12 af Ministeriet valgte Medlemmer ikke var blevet Plads for nogen egentlig teoretisk Videnskabsmand. I de øvrige nedsatte Kommissioner have vi set, at der altid har været tilkaldt saadanne mere teoretiske Elementer. Ogsaa jeg undredes lidt over at se dette, men jeg maa tilstaa, at jeg tror, at det over for en Sag som denne var et heldigt Greb fra Ministeriets Side. Der er et gammelt Ord, som siger, at Vejen til Helvede er brolagt med gode Forsætter. Jeg vil føje til, at denne ofte beplantes paa Siderne med en Række af Teorier, under hvilke de, der passere langs Vejen, synes at befinde

sig saa særdeles vel. Men det er ikke ad teoretiske Veje, at et Spørgsmaal som dette skal løses, og jeg er sikker paa, at de største Hindringer for dets Gennemførelse vil det finde paa forskellige Punktter, hvor det møder Teorier af større eller mindre Vægt, og maaste ogsaa af større eller mindre Sandhed. Kommissionen er altsaa sammensat overvejende af praktiske Mænd, hentede for en stor Del fra selve Landbruget, og vi se nu, at det i denne Kommission er lykkedes at skabe et Flertal af 17 Medlemmer mod 5. Jeg vil bede ærede Medlemmer om at lægge Mærke til dette Flertals Sammensætning. Thi det er ikke her saaledes, som det som oftest gaar, naar vi have nedsat en parlamentarisk eller blandt Kommissionen til at behandle en eller anden Sag, at denne Kommission har delt sig i et Flertal og et Mindretal, som hver især repræsenterer Hovedretningerne paa den politiske Mark, at der samler sig et Tal af Højre og et andet Tal af Venstre. Dersom det var Kommissionernes egentlige Opgave at faa udformet de to vigtigste politiske Partiers Programmer, ja saa vilde jo en saadan Udgang af en Kommissions Arbejde være tilfredsstillende. Men jeg tror egentlig ikke, at det er det lykkeligste, som kan ske. Tværtimod maatte vi ønske, at Kommissionerne maatte naa til at finde de Veje, ad hvilke de modsatte Anskuelser kunde mødes. Og naar vi i Gaar under Forhandlingerne hørte, at der stærkt antedes over, at man ikke havde fundet Spor af den Virksomhed, som Venstremedlemmerne i Kommissionen havde udøvet, en Anke, som særlig blev rettet mod det ærede Medlem for Aalborg Amts 3dje Valgtreds (S. Jensen), vil jeg tværtimod sige, at sjældent have vi set en Kommission, som bedre viser Sporene af den Virksomhed, som er udgaaet fra Venstres Side. Tro De, mine Herrer, egentlig, at man havde naaet et større Maal, dersom vi havde set de ærede Medlemmer for Nykøbing (K. Clausen) og Aalborg Amts 3dje Valgtreds (S. Jensen) sætte deres Navne under en Mindretalsbetænkning, som ganske vist kunde se særdeles lovende og smuk ud, men om hvilken man paa Forhaand kunde sige sig selv, at den ikke havde fjerneste Ud-sigt til at blive til Virkelighed? Ja, det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgtreds (Har. Jensen) sagde, at Opgaven for